

COLECȚIE COORDONATĂ DE
MAGDALENA MĂRCULESCU

Fiica dscuțnsă

E L E N A
F E R R A N T E

*Fiica
discușă*

R O M A N

TRADUCERE DIN ITALIANĂ DE
CERASELA BARBONE

literary FICTION

1 .

După nici măcar o jumătate de oră de condus am început să mă simt rău. Senzația de arsură din dreptul taliei a apărut din nou, dar am decis să nu-i dau importanță o vreme. Mi-am făcut griji doar când mi-am dat seama că n-aveam suficientă energie să țin volanul. În decurs de câteva minute capul mi-a devenit greu, farurile mi s-au părut tot mai slabe, curând am uitat chiar și că șofez. Am avut impresia, în schimb, că mă aflu la mare, în plină zi. Plaja era pustie, apa liniștită, dar pe un stâlp, la câțiva metri de mal, flutura steagul roșu. Mama mea, când eram mică, mă speriasse rău, spunea: Leda, nu trebuie niciodată să intri în apă dacă e arborat steagul roșu, înseamnă că marea e foarte agitată și te poți îneca. Spaima rămăsese de-a lungul anilor, chiar și acum, deși apa era ca o foaie de hârtie translucidă și foarte netedă până la orizont, nu îndrăzneau să intru, eram neliniștită. Îmi spuneam: du-te, scaldă-te, or fi uitat steagul acolo, și între timp rămâneam pe mal, încercând prudent apa cu vârful piciorului. Mama apărea, doar din când în când, în vârful dunelor și-mi striga ca și cum aș fi fost încă un copil: Leda, ce faci, ai văzut steagul roșu?

La spital, când am deschis ochii, m-am revăzut pentru o fracțiune de secundă ezitantă în fața mării plate. Poate de aceea, pe urmă, m-am convins că n-a fost vorba de un vis, ci de o închipuire generată de anxietate, care a durat până când m-am trezit în salon. De la medici am aflat că intrasem cu mașina în parapet, dar fără consecințe grave. Singura rană serioasă o aveam la șoldul stâng, o leziune inexplicabilă.

Au venit să mă viziteze prietenii mei din Florența, s-au întors Bianca și Marta, chiar și Gianni. Le-am povestit că starea de somnolență mă făcuse să ies de pe carosabil. Dar știam bine că nu somnul fusese de vină. Accidentul fusese provocat de-un gest de-al meu lipsit de sens despre care, tocmai pentru că era nechibzuit, am hotărât imediat să nu vorbesc cu nimeni. Lucrurile cel mai greu de povestit sunt cele pe care noi înșine nu reușim să le înțelegem.

2 .

Când fiicele mele s-au mutat la Toronto, unde tatăl lor locuia și muncea de mulți ani, mi-am dat seama, cu stânjenală și uimire, că nu mă încerca nicio suferință, ci mă simțeam ușoară de parcă abia atunci le adusesem, în mod irevocabil, pe lume. Pentru prima oară, în aproape douăzeci și cinci de ani, n-am mai trăit cu angoasa că trebuie să am grijă de ele. În casă era ordine ca și cum nimeni n-ar fi locuit acolo, n-am mai avut gândul chinuitor al cumpărăturilor sau al rufelor de spălat, femeia care de ani de zile mă ajuta la treburile casnice și-a găsit un loc de muncă mai bănos și n-am simțit nevoia s-o înlocuiesc.

Singurul efort în privința fetelor era să telefonez o dată pe zi ca să aflu cum se simțeau, ce făceau. Modul în care se exprimau la telefon lăsa impresia că-și găsiseră deja o locuință în care stăteau singure; în realitate, stăteau în aceeași casă cu tatăl lor, dar, obișnuite să ne păstreze separați și în cuvinte, îmi vorbeau ca și cum el n-ar exista. Când le întrebam cum era viața lor, răspundeau fie cu voioșie, dar ambiguu, fie într-o proastă dispoziție cu multe pauze pline de lehamite, fie folosind tonul artificial pe care-l căpătau când se găseau în compania prietenilor. Mă căutau și ele deseori, în special Bianca, în relația pe care o avea cu mine își manifesta exigențele în mod imperios, dar numai ca să știe dacă pantofii albaștri mergeau cu o fustă portocalie, dacă puteam găsi anumite foi lăsate într-o carte, pe care să i le trimit de urgență, dacă eram întotdeauna dispusă să le las să-și descarce furiile, nefericirile asupra mea, în ciuda continentelor diferite și fâșiei lungi de cer care ne despărțea. Convorbirile telefonice aveau loc aproape mereu în grabă, uneori păreau false, ca-n filme.

Făceam ce-mi cereau, reacționam conform așteptărilor lor. Dar, pentru că distanța mă puneă în imposibilitatea fizică de a interveni direct în viețile lor, să le împlinesc dorințele sau toanele a devenit un cumul de gesturi subtile și iresponsabile, orice solicitare mi s-a părut simplă, orice sarcină primită de la ele — o obișnuință afectuoasă. M-am simțit în mod miraculos eliberată, ca și cum o operă dificilă, în sfârșit terminată, n-ar mai fi apăsător pe umerii mei.

Am început să lucrez fără să fiu nevoită să fiu atentă la programul și nevoile lor. Noaptea corectam dizertațiile studenților ascultând muzică, dormeam mult după-amiaza cu dopuri în urechi, mâncam o dată pe zi și întotdeauna

într-un local de lângă casă. Mi-am schimbat rapid comportamentul, dispoziția, chiar și aspectul. La universitate, tinerii prea proști și aceia prea inteligenți nu mă mai scoteau din minți. Un coleg cu care mă întâlneam de mulți ani și cu care uneori, rar de tot, mă și culcam, mi-a zis perplex într-o seară că devenisem mai puțin indiferentă, mai generoasă. În câteva luni mi-am recăpătat silueta pe care o avusesem în tinerețe și m-a încercat o senzație de forță moderată, mi s-a părut că agerimea gândurilor mele este din nou cea adecvată. Într-o seară m-am privit în oglindă. Aveam patruzeci și șapte de ani, urma să împlinesc patruzeci și opt peste patru luni, dar am văzut că scăpasem, ca prin farmec, de câțiva ani. Nu știu dacă mi-a făcut plăcere, dar în mod sigur am fost uimită.

În această stare de neobișnuită bună dispoziție, în luna iunie am avut chef să plec într-o vacanță și am decis să mă duc la mare imediat cum voi termina cu examenele și plictiselile birocratice. Am căutat pe internet, am studiat fotografii și prețuri. În cele din urmă, am închiriat, de la jumătatea lunii iulie până la sfârșitul lui august, un apartament minuscul, destul de economic, pe coasta ionică. În realitate, am reușit să plec abia pe 24 iulie, am făcut o călătorie liniștită cu mașina încărcată mai ales cu cărțile de care aveam nevoie să pregătesc cursul pentru anul următor. Ziua era frumoasă, pe ferestrele deschise intra un aer plin de miresme uscate, m-am simțit liberă, dar deloc vinovată din cauza asta.

Dar pe la jumătatea drumului, în timp ce puneam benzină, m-a cuprins brusc neliniștea. Marea îmi plăcuse mult în trecut, dar, de cel puțin cincisprezece ani, statul la soare mă agita, mă obosea imediat. Cu siguranță, apartamentul

urma să se dovedească urât, priveliștea — o fâșie de albastru în depărtare, printre grupuri de case ieftine și dezolante. N-aș fi închis ochii din cauza căldurii și a vreunui local de noapte cu muzica la maximum. Am parcurs restul distanței un pic indispusă și cu gândul că la mine acasă aș fi putut lucra, în tihnă, toată vara, respirând aer condiționat în liniștea blocului.

Am ajuns când soarele era jos, la apus. Sătucul mi s-a părut frumos, vocile aveau o intonație plăcută, miresmele erau agreabile. M-am trezit că mă așteaptă un bărbat în vârstă, cu un păr foarte des și alb, care s-a arătat, în mod respectuos, cordial. A dorit, întâi de toate, să-mi ofere o cafea la bar, apoi mi-a interzis, zâmbind și făcând gesturi clare, să car în casă chiar și numai o geantă. A urcat încărcat cu valizele mele, gâfâind, până la al treilea și ultimul nivel și a dat drumul bagajelor mele în pragul unei mansarde: dormitor, o bucătărie minusculă și oarbă care dădea direct în baie, o cameră de zi cu ferestre mari și o terasă de unde se vedea, în lumina crepusculului, o coastă formată numai din limbi de pământ stâncoase și o mare nesfârșită.

Pe bărbat îl chema Giovanni, nu era proprietarul apartamentului, ci un soi de administrator sau om bun la toate; totuși, n-a acceptat bacșișul, din contră, aproape că s-a simțit jignit ca și cum n-aș fi înțeles că tot ceea ce făcea el era regula unei bune primiri. Când, după ce s-a asigurat de mai multe ori că totul era pe placul meu, s-a retras, am văzut că pe masa din sufragerie era o tavă mare plină cu piersici, prune, pere, struguri și smochine. Tava strălucea ca într-o natură moartă.

Am dus un mic fotoliu de răchită pe terasă, unde m-am așezat un pic să privesc înserarea care se lăsa încet peste

mare. Mulți ani, motivul fiecărei vacanțe fuseseră cele două fete și, când crescuseră și începuseră să colinde prin lume cu prietenii, rămăsesem mereu așteptând să se întoarcă. Îmi făceam griji nu doar din cauza unor catastrofe de tot felul (pericolele călătoriilor cu avionul, ale voiajelor pe mare, războaiele, cutremurele, curenții marini), ci a nervilor lor slabi, a posibilelor tensiuni cu tovarășii de drum, a dramelor sentimentale din cauza unor iubiri prea ușor împărtășite sau neîmpărtășite deloc. Voiam să fiu pregătită să înfrunt chemări neașteptate în ajutor, mi-era teamă că mă acuză că sunt cum, de fapt, eram, nepăsătoare și absentă, absorbită în lumea mea. Gata. M-am ridicat, m-am dus să fac un duș.

Apoi mi s-a făcut foame și m-am întors la tava cu fructe. Am descoperit că sub frumusețea aparentă, smochinele, perele, prunele, piersicile, strugurii, toate erau trecute sau stricate. Am luat un cuțit, am tăiat mari părți negre, dar m-au scârbit mirosul, gustul și am aruncat aproape totul la gunoi. Puteam ieși să caut un restaurant, dar de oboseală am renunțat să mănânc, mi-era somn.

În dormitor erau două ferestre mari, le-am deschis larg, am stins luminile. Am văzut că afară, din când în când, din întuneric se aprindea violent lumina farului care năvălea preț de câteva secunde în cameră. N-ar trebui să ajungi niciodată într-un loc necunoscut seara, totul este vag, fiecare lucru este lesne exagerat. M-am întins pe pat cu halatul pe mine și cu părul ud, am fixat cu privirea tavanul așteptând momentul în care urma să devină alb de lumină, am ascultat zgomotul îndepărtat al unei bărci cu motor și un cântec slab care semăna cu un mieunat. Parcă nu existam. M-am răsucit pe o parte, adormită, și am atins ceva pe pernă care mi s-a părut un obiect rece din hârtie velină.